

Determinanty społecznej odpowiedzialności instytucji finansowych w Polsce

Przemysław Kulawczuk
Uniwersytet Gdański

Sopot maj 2009

Determinanty...

- Znaczenie IF – tradycyjne myślenie
- Instytucje finansowe jako nośnik zaufania społecznego i twórca standardów biznesowych
- IF jako czynnik pobudzający rozwój gospodarki realnej i wpływający na życie gospodarcze
- IF jako ważny przekaznik polityki makroekonomicznej

Determinanty ...

- Pytania...
- 1. Dlaczego instytucje finansowe udzielały kredytów hipotecznych bez wystarczającego zabezpieczenia ich dochodami przyszłych właścicieli domów?
- 2. Dlaczego banki godziły się kredytować 100% wartości nieruchomości w obliczu szybkiego wzrostu ich cen?
- 3. Dlaczego w Polsce IF zaczęły zajmować się bankowością inwestycyjną, na której się nie znały?
- 4. Dlaczego pracownicy IF, którzy wdali się w nieuprawnione ich wiedzą i umiejętnościami transakcje, które wywołały poważne straty ich klientów, nie potrafili publicznie przyznać się, że popełnili błędy i chcą je naprawić?

Determinanty – Obliczalność

- **Obliczalność biznesową i społeczną** można zdefiniować jako postępowanie w sposób profesjonalny dla osiągnięcia określonych celów, w sposób możliwy do przewidzenia, przez osoby lub instytucje, których te działania dotyczą. Obliczalne działanie tworzy zaufanie do skutków działania, które są odbierane jako korzystne choć może nawet czasami uciążliwe (niosące ciężary np. podatkowe), ale możliwe do w kalkulowania w scenariusze działania jednostek, których dotyczą.

Cechy szczególne Obliczalności

Spółeczna obliczalność instytucji finansowych wiąże się z występowaniem czterech cech:

- 1) profesjonalizmu działania,
- 2) wysokiej przewidywalności skutków tego działania,
- 3) zaufania do instytucji związanym z poczuciem braku ryzyka co do skutków,
- 4) możliwości wkalkulowania skutków tych działań do własnych scenariuszy działania jednostek czy społeczności.

Spółeczna i biznesowa obliczalność a CSR

- Spółeczna obliczalność instytucji finansowych jest częścią społecznej odpowiedzialności tych instytucji, wyciszczoną z PR-u i filantropii, skoncentrowaną na podstawowej działalności tych instytucji oraz na jej oddziaływaniu na środowisko, w tym również społeczne. Spółeczna obliczalność instytucji finansowych to absolutne minimum, do którego są zobowiązane, to element ich systemu zarządzania wobec kluczowych interesariuszy.

Determinanty negatywne 1

- Ideologia monetaryzmu i paradygmat dążenia do bogactwa; zanikanie motywów hamujących;
- Nieprofesjonalne praktyki legislacyjne władz publicznych;
- Postawa NBP jako banku stojącego na uboczu wobec zadań państwa;

Determinanty negatywne 2

- Mało skuteczna rola dobrych praktyk i standardów kwalifikacyjnych dla pracowników instytucji finansowych;
- Stymulacyjna rola niektórych ekonomistów instytucji finansowych w zakresie kształtowania opinii publicznej, zgodnie z interesami grup lobbingowych;
- Przyzwolenie na agresję prawną niektórych instytucji finansowych wobec swoich klientów

Determinanty pozytywne 1

- Wysokie wymagania w zakresie uczciwości tworzone przez polski system edukacyjny, środowisko rodzinne i religię;
- Odbudowa roli Komisji Nadzoru Finansowego, jako organu władzy państwowej rzeczywiście stojącej na straży interesów obywateli;
- Polityka społecznej odpowiedzialności biznesu poszczególnych IF;

Determinanty pozytywne 2

- Oddolne porozumienia w zakresie rozwiązywania konfliktów;
- Etos rzetelnej bankowości i uczciwych instytucji finansowych z trudem budowany od podstaw po załamaniu zaufania;
- Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców – oddolny ruch na dobrej współpracy banków z klientami z sektora MSP

Rekomendacje 1

- Wdrożenie uczciwych praktyk legislacyjnych – poprzez przyjęcie takich zasad prowadzenia procesu legislacyjnego aby był on zgodny z interesami państwa i obywateli a nie grup lobbingowych.
- Reforma prawa bankowego – w kierunku wyraźnego oddzielenia bankowości uniwersalnej od inwestycyjnej oraz wprowadzenie wysokich wymagań w zakresie odpowiedzialności i obliczalności dla instytucji finansowych i bankowych.
- Eliminacja z rynku nieuczciwych instytucji finansowych oraz ograniczenie licencji dla tych, które nie są w stanie rzetelnie prowadzić działalności

Rekomendacje 2

- Podwyższenie wymagań kwalifikacyjnych dla pracowników banków sprzedających produkty większego ryzyka
- Wyłączenie z uniwersalnej działalności bankowej możliwości sprzedaży produktów dużego ryzyka
- Reglamentację bankowości inwestycyjnej tylko do jednostek spełniających najwyższe kryteria w zakresie odpowiedzialności i obliczalności.
- Wprowadzenie procedur, certyfikacji i ocen mających na celu pomiar społecznej odpowiedzialności instytucji finansowych – dla zapewniania klientom rzeczywistych gwarancji odpowiedzialności i obliczalności instytucji finansowych.

Rekomendacje 2

- Upowszechnienie kodeksu rzetelnych praktyk kredytowych UE.
- Przemyślenie koncepcji dobrowolności CSR w zakresie dotyczącym obliczalności instytucji finansowych. Wydaje się, że podstawowe cztery cechy obliczalnych instytucji finansowych powinny być inkorporowane do zasad etyki instytucji finansowych jako element obowiązujący.
- Budowę koncepcji społecznej odpowiedzialności instytucji finansowych jako wartości dla klienta, która zwiększa zakres jego korzyści i obniża poziom ryzyka.

Determinanty

- Dziękuję bardzo!
- Przemysław Kulawczuk
- pk1@post.pl